

§1. PHƯƠNG TRÌNH TỔNG QUÁT CỦA ĐƯỜNG THẲNG

A. TÓM TẮT LÝ THUYẾT.

1. Vector pháp tuyến và phương trình tổng quát của đường thẳng :

a. Định nghĩa : Cho đường thẳng Δ . Vector $\vec{n} \neq \vec{0}$ gọi là *vector pháp tuyến* (VTPT) của Δ nếu giá của $\vec{n}$ vuông góc với Δ .

Nhận xét :

- Nếu $\vec{n}$ là VTPT của Δ thì $k\vec{n}$ $k \neq 0$ cũng là VTPT của Δ .

b. Phương trình tổng quát của đường thẳng

Cho đường thẳng Δ đi qua $M_0(x_0; y_0)$ và có VTPT $\vec{n} = (a; b)$.

Khi đó $M(x; y) \in \Delta \Leftrightarrow \overrightarrow{MM_0} \perp \vec{n} \Leftrightarrow \overrightarrow{MM_0} \cdot \vec{n} = 0 \Leftrightarrow a(x - x_0) + b(y - y_0) = 0$
 $\Leftrightarrow ax + by + c = 0 \quad (c = -ax_0 - by_0) \quad (1)$

(1) gọi là *phương trình tổng quát* của đường thẳng Δ .

Chú ý :

- Nếu đường thẳng $\Delta : ax + by + c = 0$ thì $\vec{n} = (a; b)$ là VTPT của Δ .

c) Các dạng đặc biệt của phương trình tổng quát

- Δ song song hoặc trùng với trục $Ox \Leftrightarrow \Delta : by + c = 0$
- Δ song song hoặc trùng với trục $Oy \Leftrightarrow \Delta : ax + c = 0$
- Δ đi qua gốc tọa độ $\Leftrightarrow \Delta : ax + by = 0$
- Δ đi qua hai điểm $A(a; 0)$, $B(0; b) \Leftrightarrow \Delta : \frac{x}{a} + \frac{y}{b} = 1$ với $ab \neq 0$
- Phương trình đường thẳng có hệ số góc k là $y = kx + m$ với $k = \tan \alpha$, α là góc hợp bởi tia Mt của Δ ở phía trên trục Ox và tia Mx

2. Vị trí tương đối của hai đường thẳng.

Cho hai đường thẳng $d_1 : a_1x + b_1y + c_1 = 0$; $d_2 : a_2x + b_2y + c_2 = 0$

- d_1 cắt d_2 khi và chỉ khi $\begin{vmatrix} a_1 & b_1 \\ a_2 & b_2 \end{vmatrix} \neq 0$
- $d_1 // d_2$ khi và chỉ khi $\begin{vmatrix} a_1 & b_1 \\ a_2 & b_2 \end{vmatrix} = 0$ và $\begin{vmatrix} b_1 & c_1 \\ b_2 & c_2 \end{vmatrix} \neq 0$, hoặc $\begin{vmatrix} a_1 & b_1 \\ a_2 & b_2 \end{vmatrix} = 0$ và $\begin{vmatrix} c_1 & a_1 \\ c_2 & a_2 \end{vmatrix} \neq 0$
- $d_1 \equiv d_2$ khi và chỉ khi $\begin{vmatrix} a_1 & b_1 \\ a_2 & b_2 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} b_1 & c_1 \\ b_2 & c_2 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} c_1 & a_1 \\ c_2 & a_2 \end{vmatrix} = 0$

Chú ý : Với trường hợp $a_2, b_2, c_2 \neq 0$ khi đó

+ Nếu $\frac{a_1}{b_1} \neq \frac{a_2}{b_2}$ thì hai đường thẳng cắt nhau.

+ Nếu $\frac{a_1}{b_1} = \frac{a_2}{b_2} \neq \frac{c_1}{c_2}$ thì hai đường thẳng song song nhau.

+ Nếu $\frac{a_1}{b_1} = \frac{a_2}{b_2} = \frac{c_1}{c_2}$ thì hai đường thẳng trùng nhau.

B. CÁC DẠNG TOÁN VÀ PHƯƠNG PHÁP GIẢI.

✎ DẠNG 1: Viết phương trình tổng quát của đường thẳng.

1. Phương pháp giải:

- Để viết phương trình tổng quát của đường thẳng Δ ta cần xác định
  - Điểm $A(x_0; y_0) \in \Delta$
  - Một vector pháp tuyến $\vec{n} \ a; b$ của Δ

Khi đó phương trình tổng quát của Δ là $a x - x_0 + b y - y_0 = 0$

Chú ý:

- Đường thẳng Δ có phương trình tổng quát là $ax + by + c = 0, a^2 + b^2 \neq 0$ nhận $\vec{n} \ a; b$ làm vector pháp tuyến.
- Nếu hai đường thẳng song song với nhau thì VTPT đường thẳng này cũng là VTPT của đường thẳng kia.
- Phương trình đường thẳng Δ qua điểm $M \ x_0; y_0$ có dạng $\Delta : a x - x_0 + b y - y_0 = 0$ với $a^2 + b^2 \neq 0$ hoặc ta chia làm hai trường hợp
  - + $x = x_0$: nếu đường thẳng song song với trục Oy
  - + $y - y_0 = k x - x_0$: nếu đường thẳng cắt trục Oy
- Phương trình đường thẳng đi qua $A \ a; 0, B \ 0; b$ với $ab \neq 0$ có dạng $\frac{x}{a} + \frac{y}{b} = 1$

Ví dụ 1: Cho tam giác ABC biết $A \ 2; 0, B \ 0; 4, C(1; 3)$. Viết phương trình tổng quát của

- Đường cao AH
- Đường trung trực của đoạn thẳng BC .
- Đường thẳng AB .
- Đường thẳng qua C và song song với đường thẳng AB .

Lời giải

a) Vì $AH \perp BC$ nên $\overrightarrow{BC}$ là vector pháp tuyến của AH

Ta có $\overrightarrow{BC} \ 1; -1$ suy ra đường cao AH đi qua A và nhận $\overrightarrow{BC}$ là vector pháp tuyến có phương trình tổng quát là $1 \cdot x - 2 - 1 \cdot y - 0 = 0$ hay $x - y - 2 = 0$.

b) Đường trung trực của đoạn thẳng BC đi qua trung điểm BC và nhận vector $\overrightarrow{BC}$ làm vector pháp tuyến.

Gọi I là trung điểm BC khi đó $x_I = \frac{x_B + x_C}{2} = \frac{1}{2}, y_I = \frac{y_B + y_C}{2} = \frac{7}{2} \Rightarrow I \left(\frac{1}{2}; \frac{7}{2} \right)$

Suy ra phương trình tổng quát của đường trung trực BC là $1 \cdot \left(x - \frac{1}{2} \right) - 1 \cdot \left(y - \frac{7}{2} \right) = 0$ hay $x - y + 3 = 0$

c) Phương trình tổng quát của đường thẳng AB có dạng $\frac{x}{2} + \frac{y}{4} = 1$ hay $2x + y - 4 = 0$.

d) Cách 1: Đường thẳng AB có VTPT là $\vec{n} = 2; 1$ do đó vì đường thẳng cần tìm song song với đường thẳng AB nên nhận $\vec{n} = 2; 1$ làm VTPT do đó có phương trình tổng quát là

$$2x - 1 + 1 \cdot y - 3 = 0 \text{ hay } 2x + y - 5 = 0.$$

Cách 2: Đường thẳng Δ song song với đường thẳng AB có dạng $2x + y + c = 0$.

Điểm C thuộc Δ suy ra $2 \cdot 1 + 3 + c = 0 \Rightarrow c = -5$.

Vậy đường thẳng cần tìm có phương trình tổng quát là $2x + y - 5 = 0$.

Ví dụ 2: Cho đường thẳng $d : x - 2y + 3 = 0$ và điểm $M (-1; 2)$. Viết phương trình tổng quát của đường thẳng Δ biết:

- Δ đi qua điểm M và có hệ số góc $k = 3$
- Δ đi qua M và vuông góc với đường thẳng d
- Δ đối xứng với đường thẳng d qua M

Lời giải:

a) Đường thẳng Δ có hệ số góc $k = 3$ có phương trình dạng $y = 3x + m$. Mặt khác $M \in \Delta \Rightarrow 2 = 3 \cdot (-1) + m \Rightarrow m = 5$

Suy ra phương trình tổng quát đường thẳng Δ là $y = 3x + 5$ hay $3x - y + 5 = 0$.

b) Ta có $x - 2y + 3 = 0 \Leftrightarrow y = \frac{1}{2}x + \frac{3}{2}$ do đó hệ số góc của đường thẳng d là $k_d = \frac{1}{2}$.

Vì $\Delta \perp d$ nên hệ số góc của Δ là k_Δ thì $k_d \cdot k_\Delta = -1 \Rightarrow k_\Delta = -2$

Do đó $\Delta : y = -2x + m, M \in \Delta \Rightarrow 2 = -2 \cdot (-1) + m \Rightarrow m = 2$

Suy ra phương trình tổng quát đường thẳng Δ là $y = -2x + 2$ hay $2x + y - 2 = 0$.

c) Cách 1: Ta có $-1 - 2 \cdot 2 + 3 \neq 0$ do đó $M \notin d$ vì vậy đường thẳng Δ đối xứng với đường thẳng d qua M sẽ song song với đường thẳng d suy ra đường thẳng Δ có VTPT là $\vec{n} = 1; -2$.

Ta có $A (1; 2) \in d$, gọi A' đối xứng với A qua M khi đó $A' \in \Delta$

Ta có M là trung điểm của AA' .

$$\Rightarrow \begin{cases} x_M = \frac{x_A + x_{A'}}{2} \\ y_M = \frac{y_A + y_{A'}}{2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x_{A'} = 2x_M - x_A = 2 \cdot (-1) - 1 = -3 \\ y_{A'} = 2y_M - y_A = 2 \cdot 2 - 2 = 2 \end{cases} \Rightarrow A' (-3; 2)$$

Vậy phương trình tổng quát đường thẳng Δ là $1 \cdot x + 3 \cdot (-2) \cdot y - 2 = 0$ hay $x - 2y + 7 = 0$.

Cách 2: Gọi $A (x_0; y_0)$ là điểm bất kỳ thuộc đường thẳng d , $A' (x; y)$ là điểm đối xứng với A qua M .

Khi đó M là trung điểm của AA' suy ra

$$\begin{cases} x_M = \frac{x_0 + x}{2} \\ y_M = \frac{y_0 + y}{2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -1 = \frac{x_0 + x}{2} \\ 2 = \frac{y_0 + y}{2} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x_0 = -2 - x \\ y_0 = 4 - y \end{cases}$$

Ta có $A \in d \Rightarrow x_0 - 2y_0 + 3 = 0$ suy ra

$$-2 - x - 2 \cdot (4 - y) + 3 = 0 \Leftrightarrow x - 2y + 7 = 0$$

Vậy phương trình tổng quát của Δ đối xứng với đường thẳng d qua M là $x - 2y + 7 = 0$.

Ví dụ 3: Biết hai cạnh của một hình bình hành có phương trình $x - y = 0$ và $x + 3y - 8 = 0$, tọa độ một đỉnh của hình bình hành là $-2; 2$. Viết phương trình các cạnh còn lại của hình bình hành.

Lời giải

Đặt tên hình bình hành là $ABCD$ với $A(-2; 2)$, do tọa độ điểm A không là nghiệm của hai phương trình đường thẳng trên nên ta giả sử $BC: x - y = 0$, $CD: x + 3y - 8 = 0$

Vì $AB \parallel CD$ nên cạnh AB nhận $\vec{n}_{CD} = (1; 3)$ làm VTPT do đó có phương trình là

$$1 \cdot (x + 2) + 3 \cdot (y - 2) = 0 \text{ hay } x + 3y - 4 = 0$$

Tương tự cạnh AD nhận $\vec{n}_{BC} = (1; -1)$ làm VTPT do đó có phương trình là

$$1 \cdot (x + 2) - 1 \cdot (y - 2) = 0 \text{ hay } x - y + 4 = 0$$

Ví dụ 4: Cho điểm $M(1; 4)$. Viết phương trình đường thẳng qua M lần lượt cắt hai tia Ox , tia Oy tại A và B sao cho tam giác OAB có diện tích nhỏ nhất.

Lời giải:

Giả sử $A(a; 0)$, $B(0; b)$ với $a > 0, b > 0$. Khi đó đường thẳng đi qua A, B có dạng

$$\frac{x}{a} + \frac{y}{b} = 1. \text{ Do } M \in AB \text{ nên } \frac{1}{a} + \frac{4}{b} = 1$$

$$\text{Mặt khác } S_{OAB} = \frac{1}{2} OA \cdot OB = \frac{1}{2} ab.$$

$$\text{Áp dụng BĐT Côsi ta có } 1 = \frac{1}{a} + \frac{4}{b} \geq 2\sqrt{\frac{4}{ab}} \Rightarrow ab \geq 16 \Rightarrow S_{OAB} \geq 8$$

$$\text{Suy ra } S_{OAB} \text{ nhỏ nhất khi } \frac{1}{a} = \frac{4}{b} \text{ và } \frac{1}{a} + \frac{4}{b} = 1 \text{ do đó } a = 2; b = 8$$

$$\text{Vậy phương trình đường thẳng cần tìm là } \frac{x}{2} + \frac{y}{8} = 1 \text{ hay } 4x + y - 8 = 0$$

3. Bài tập luyện tập.

Bài 3.1: Cho điểm $A(1; -3)$. Viết phương trình tổng quát của đường thẳng Δ đi qua A và

- Vuông góc với trục tung
- song song với đường thẳng $d: x + 2y + 3 = 0$

Bài 3.2: Cho tam giác ABC biết $A(2; 1)$, $B(-1; 0)$, $C(0; 3)$.

- Viết phương trình tổng quát của đường cao AH
- Viết phương trình tổng quát đường trung trực của đoạn thẳng AB .
- Viết phương trình tổng quát đường thẳng BC .
- Viết phương trình tổng quát đường thẳng qua A và song song với đường thẳng BC .

Bài 3.3: Viết phương trình tổng quát của đường thẳng Δ trong mỗi trường hợp sau:

- Δ đi qua điểm $M(2; 5)$ và song song với đường thẳng $d: 4x - 7y + 3 = 0$
- Δ đi qua $P(2; -5)$ và có hệ số góc $k = 11$.

Bài 3.4: Cho $M(8; 6)$. Viết phương trình đường thẳng qua M cắt chiều dương hai trục tọa độ tại A, B sao cho $OA + OB$ đạt giá trị nhỏ nhất.

➤ **DẠNG 2: Xét vị trí tương đối của hai đường thẳng.**

1. Phương pháp giải:

Để xét vị trí tương đối của hai đường thẳng $d_1 : a_1x + b_1y + c_1 = 0$; $d_2 : a_2x + b_2y + c_2 = 0$

Ta xét hệ
$$\begin{cases} a_1x + b_1y + c_1 = 0 \\ a_2x + b_2y + c_2 = 0 \end{cases} \quad (I)$$

+ Hệ (I) vô nghiệm suy ra $d_1 // d_2$.

+ Hệ (I) vô số nghiệm suy ra $d_1 \equiv d_2$

+ Hệ (I) có nghiệm duy nhất suy ra d_1 và d_2 cắt nhau và nghiệm của hệ là tọa độ giao điểm.

Chú ý: Với trường hợp $a_2, b_2, c_2 \neq 0$ khi đó

+ Nếu $\frac{a_1}{a_2} \neq \frac{b_1}{b_2}$ thì hai đường thẳng cắt nhau.

+ Nếu $\frac{a_1}{a_2} = \frac{b_1}{b_2} \neq \frac{c_1}{c_2}$ thì hai đường thẳng song song nhau.

+ Nếu $\frac{a_1}{a_2} = \frac{b_1}{b_2} = \frac{c_1}{c_2}$ thì hai đường thẳng trùng nhau.

2. Các ví dụ:

Ví dụ 1: Xét vị trí tương đối các cặp đường thẳng sau

a) $\Delta_1 : x + y - 2 = 0$; $\Delta_2 : 2x + y - 3 = 0$

b) $\Delta_1 : -x - 2y + 5 = 0$; $\Delta_2 : 2x + 4y - 10 = 0$

c) $\Delta_1 : 2x - 3y + 5 = 0$; $\Delta_2 : x - 5 = 0$

d) $\Delta_1 : 2x + 3y + 4 = 0$; $\Delta_2 : -4x - 6y = 0$

Lời giải:

a) Ta có $\frac{1}{2} \neq \frac{1}{1}$ suy ra Δ_1 cắt Δ_2

b) Ta có $\frac{-1}{2} = \frac{-2}{4} = \frac{5}{-10}$ suy ra Δ_1 trùng Δ_2

c) Ta có $\frac{1}{2} \neq \frac{0}{-3}$ suy ra Δ_1 cắt Δ_2

d) Ta có $\frac{-4}{2} = \frac{-6}{3} \neq \frac{0}{4}$ suy ra $\Delta_1 // \Delta_2$

Ví dụ 2: Cho tam giác ABC có phương trình các đường thẳng AB, BC, CA là

$AB : 2x - y + 2 = 0$; $BC : 3x + 2y + 1 = 0$; $CA : 3x + y + 3 = 0$.

Xác định vị trí tương đối của đường cao kẻ từ đỉnh A và đường thẳng $\Delta : 3x - y - 2 = 0$

Lời giải

Tọa độ điểm A là nghiệm của hệ $\begin{cases} 2x - y + 2 = 0 \\ 3x + y + 3 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 \\ y = 0 \end{cases} \Rightarrow A(-1; 0)$

Ta xác định được hai điểm thuộc đường thẳng BC là $M(-1; 1)$, $N(1; -2)$

Đường cao kẻ từ đỉnh A vuông góc với BC nên nhận vectơ $\overrightarrow{MN} = (2; -3)$ làm vectơ pháp tuyến nên có phương trình là $2(x + 1) - 3(y - 1) = 0$ hay $2x - 3y + 2 = 0$

Ta có $\frac{3}{2} \neq \frac{-1}{-3}$ suy ra hai đường thẳng cắt nhau.

Ví dụ 3: Cho hai đường thẳng $\Delta_1: (m - 3)x + 2y + m^2 - 1 = 0$ và $\Delta_2: -x + my + (m - 1)^2 = 0$.

a) Xác định vị trí tương đối và xác định giao điểm (nếu có) của Δ_1 và Δ_2 trong các trường hợp $m = 0$, $m = 1$

b) Tìm m để hai đường thẳng song song với nhau.

Lời giải:

a) Với $m = 0$ xét hệ $\begin{cases} -3x + 2y - 1 = 0 \\ -x + 1 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 1 \\ y = 2 \end{cases}$ suy ra Δ_1 cắt Δ_2 tại điểm có tọa độ $(1; 2)$

Với $m = 1$ xét hệ $\begin{cases} -2x + 2y = 0 \\ -x + y = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \\ y = 0 \end{cases}$ suy ra Δ_1 cắt Δ_2 tại gốc tọa độ

b) Với $m = 0$ hoặc $m = 1$ theo câu a hai đường thẳng cắt nhau nên không thỏa mãn. Với $m \neq 0$ và $m \neq 1$ hai đường thẳng song song khi và chỉ khi

$$\frac{m - 3}{-1} = \frac{2}{m} \neq \frac{m^2 - 1}{(m - 1)^2} \Leftrightarrow m = 2$$

Vậy với $m = 2$ thì hai đường thẳng song song với nhau.

Ví dụ 4: Cho tam giác ABC, tìm tọa độ các đỉnh của tam giác trong trường hợp sau

a) Biết $A(2; 2)$ và hai đường cao có phương trình $d_1: x + y - 2 = 0$

$$; d_2: 9x - 3y + 4 = 0$$

b) Biết $A(4; -1)$, phương trình đường cao kẻ từ B là $\Delta: 2x - 3y = 0$; phương trình trung tuyến đi qua đỉnh C là $\Delta': 2x + 3y = 0$.

Lời giải

a) Tọa độ điểm A không là nghiệm của phương trình d_1, d_2 suy ra $A \notin d_1, A \notin d_2$ nên ta có thể giả sử $B \in d_1, C \in d_2$

Ta có AB đi qua A và vuông góc với d_2 nên nhận $\vec{u} = (3; 9)$ làm VTPT nên có phương trình là $3(x - 2) + 9(y - 2) = 0$ hay $3x + 9y - 24 = 0$; AC đi qua A và vuông góc với d_1 nên nhận $\vec{v} = (-1; 1)$ làm VTPT nên có phương trình là $-1 \cdot (x - 2) + 1 \cdot (y - 2) = 0$ hay $x - y = 0$

B là giao điểm của d_1 và AB suy ra tọa độ của B là nghiệm của hệ

$$\begin{cases} x + y - 2 = 0 \\ 3x + 9y - 24 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 \\ y = 3 \end{cases} \Rightarrow B(-1; 3)$$

Tương tự tọa độ C là nghiệm của hệ $\begin{cases} 9x - 3y + 4 = 0 \\ x - y = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = -\frac{2}{3} \\ y = -\frac{2}{3} \end{cases} \Rightarrow C\left(-\frac{2}{3}; -\frac{2}{3}\right)$

Vậy $A(2; 2)$, $B(-1; 3)$ và $C\left(-\frac{2}{3}; -\frac{2}{3}\right)$

b) Ta có AC đi qua $A(4; -1)$ và vuông góc với Δ nên nhận $\vec{u} = (3; 2)$ làm VTPT nên có phương trình là

$$3(x - 4) + 2(y + 1) = 0 \text{ hay } 3x + 2y - 10 = 0$$

Suy ra tọa độ C là nghiệm của hệ $\begin{cases} 3x + 2y - 10 = 0 \\ 2x + 3y = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 6 \\ y = -4 \end{cases} \Rightarrow C(6; -4)$

Giả sử $B(x_B; y_B)$ suy ra trung điểm $I\left(\frac{x_B + 4}{2}; \frac{y_B - 1}{2}\right)$ của AB thuộc đường thẳng Δ' do đó

$$2 \cdot \frac{x_B + 4}{2} + 3 \cdot \frac{y_B - 1}{2} = 0 \text{ hay } 2x_B + 3y_B + 5 = 0 \quad (1)$$

Mặt khác $B \in \Delta$ suy ra $2x_B - 3y_B = 0 \quad (2)$

Từ (1) và (2) suy ra $B\left(-\frac{5}{4}; -\frac{5}{6}\right)$

Vậy $A(4; -1)$, $B\left(-\frac{5}{4}; -\frac{5}{6}\right)$ và $C(6; -4)$.

3. Bài tập luyện tập:

Bài 3.5: Xét vị trí tương đối của các cặp đường thẳng sau:

a) $d_1: x + y - 3 = 0$; $d_2: 2x + 2y = 0$

b) $d_1: -4x + 6y - 2 = 0$; $d_2: 2x - 3y + 1 = 0$

c) $d_1: 3x + 2y - 1 = 0$; $d_2: x + 3y - 4 = 0$

Bài 3.6: Cho hai đường thẳng $\Delta_1: 3x - y - 3 = 0$, $\Delta_2: x + y + 2 = 0$ và điểm $M(0; 2)$

a) Tìm tọa độ giao điểm của Δ_1 và Δ_2 .

b) Viết phương trình đường thẳng Δ đi qua M và cắt Δ_1 và Δ_2 lần lượt tại A và B sao cho B là trung điểm của đoạn thẳng AM

Bài 3.7: Cho hai đường thẳng có phương trình:

$$\Delta_1: (a - b)x + y = 1; \Delta_2: (a^2 - b^2)x + ay = b \text{ với } a^2 + b^2 \neq 0$$

a) Tìm quan hệ giữa a và b để Δ_1 và Δ_2 cắt nhau

b) Tìm điều kiện giữa a và b để Δ_1 và Δ_2 cắt nhau tại điểm thuộc trục hoành.

Bài 3.8: Cho 2 đường thẳng $\Delta_1: kx - y + k = 0$; $\Delta_2: (1 - k^2)x + 2ky - 1 - k^2 = 0$.

Chứng minh rằng:

a) Đường thẳng Δ_1 luôn đi qua 1 điểm cố định với mọi k .

b) Δ_1 luôn cắt Δ_2 . Xác định tọa độ giao điểm của chúng.

Bài 3.9: Cho hai đường thẳng $\Delta_1 : mx - y + 1 - m = 0$; $\Delta_2 : -x + my + 2 = 0$

Biện luận theo m vị trí tương đối của hai đường thẳng.

Bài 3.10: Trong mặt phẳng với hệ tọa độ Oxy , cho các điểm $A(0;1)$, $B(2;-1)$ và các đường thẳng

$d_1 : (m-1)x + (m-2)y + 2 - m = 0$, $d_2 : (2-m)x + (m-1)y + 3m - 5 = 0$

a) Chứng minh d_1 và d_2 luôn cắt nhau.

b) Gọi P là giao điểm của d_1 và d_2 . Tìm m sao cho $PA + PB$ lớn nhất.

Bài 3.11: Trong mặt phẳng với hệ tọa độ Oxy cho hai đường thẳng

$\Delta_m : mx + y - m - 1 = 0$, $\Delta_{m'} : x - my - 3 - m = 0$, (với m là tham số thực). Chứng minh rằng với mọi $m \in \mathbb{R}$ thì hai đường thẳng đó luôn cắt nhau tại 1 điểm nằm trên một đường tròn cố định.

Bài 3.12: Tam giác ABC biết $AB : 5x - 2y + 6 = 0$ và $AC : 4x + 7y - 21 = 0$ và $H(0;0)$ là trực tâm của tam giác. Tìm tọa độ đỉnh A, B .

Bài 3.13: Cho điểm $A(2;1)$ và đường thẳng $d : 3x - y + 3 = 0$. Tìm hình chiếu của A lên d .

Bài 3.14: Cho tam giác ABC biết $A(-4;6)$, $B(-1;2)$ và đường phân giác trong CK có phương trình là $3x + 9y - 22 = 0$. Tính tọa độ đỉnh C của tam giác.